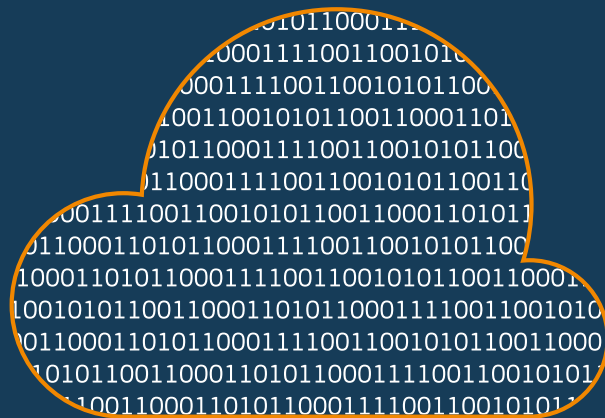

Za vaše podatke gre: prevzemite nadzor

**VODNIK ZA DRŽAVLJANE
O VARSTVU PODATKOV V EU**

**VARSTVO VAŠIH
PODATKOV ZNOTRAJ EU**

Prek spletne banke, pri nakupovanju na spletu, v družbenih medijih ali v elektronskih davčnih obračunih posredujemo čedalje več osebnih podatkov.

Splošna uredba EU o varstvu podatkov vam z zagotavljanjem **številnejših bistvenih pravic** pomaga, da prevzamete nadzor nad temi informacijami, s tem pa vam omogoča, da se bolje zavarujete.

📌 KAJ SO „OSEBNI PODATKI“?

Na področje uporabe splošne uredbe o varstvu podatkov spadajo vse informacije v zvezi z vami kot določenim ali določljivim živečim posameznikom. Mednje spadajo na primer vaše ime, domači naslov, številka osebne izkaznice, naslov internetnega protokola (IP) in informacije o vašem zdravstvenem stanju.

Nekateri občutljivi podatki, kot so podatki o vašem zdravstvenem stanju, rasnem ali etničnem poreklu, političnemu mnenju in spolni usmerjenosti, so še posebej

zaščiteni. Ti se lahko zbirajo in uporabljajo samo pod določenimi pogoji, na primer na podlagi vaše izrecne privolitve ali zato, ker to dovoljuje nacionalno pravo.

📌 KDAJ SE UPORABLJAJO PREDPISI?

Predpisi se uporabljajo, kadar se vaši podatki **zbirajo, uporabljajo in shranjujejo** digitalno ali v okviru strukturirane zbirke na papirju.

Za celotno EU obstaja en sam sklop predpisov, ki ga nacionalna zakonodaja na nekaterih področjih lahko dopolnjuje. To pomeni, da imate enake pravice ne glede na to, kateri pravni osebi v EU zaupate svoje podatke. Podjetja iz držav zunaj EU pri tem niso nobena izjema. Če ponujajo blago in storitve v EU ali spremljajo vaše vedenje v EU, vam morajo zagotoviti enako raven varstva podatkov.

PRAVICA, DA VESTE, KDO OBDELUJE POSAMEZNE PODATKE IN ZAKAJ

Kadar organizacije obdelujejo vaše podatke, vam morajo priskrbeti jasne informacije v zvezi z uporabo vaših podatkov, na primer:

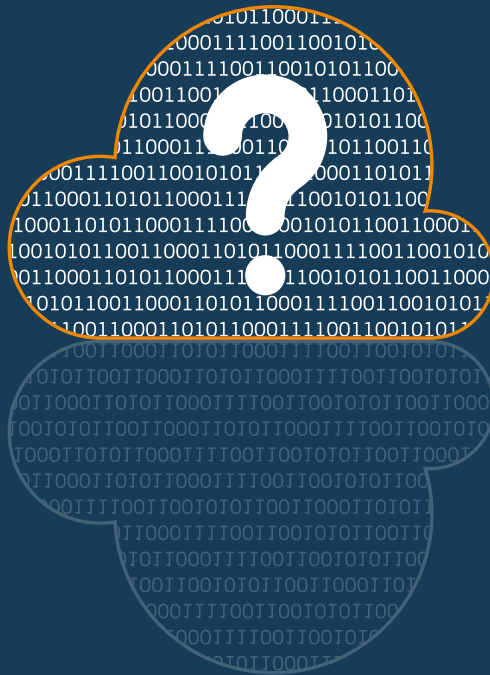
- za katere namene se bodo uporabljali vaši podatki,
- pravno podlago za obdelavo vaših podatkov,
- koliko časa se bodo vaši podatki hranili,
- komu se bodo vaši podatki posredovali,
- katere so vaše osnovne pravice do varstva podatkov,
- ali se bodo vaši podatki prenašali v države zunaj EU,
- da imate pravico do vložitve pritožbe,
- kako lahko prekličete svojo privolitev, če ste jo dali,
- kontaktne podatke organizacije, ki je odgovorna za obdelavo vaših podatkov, in morebitne pooblaščen osebe za varstvo podatkov.

Te informacije je treba navesti z **jasnimi** in **preprostimi** izrazi.

Osební podatki se lahko zbirajo in obdelujejo samo za jasno opredeljene namene. Kadar podjetje zbira vaše podatke, vas mora seznaniti s tem, za kakšen namen se bodo podatki uporabili. Zagotoviti vam mora tudi, da se obdelujejo samo pomembni podatki in da se ne hranijo dlje kot je potrebno.

Ste opravili nakup na spletu?

Prodajalec sme zbirati samo podatke, ki jih potrebuje, zato da izpolni naročilo. Vam pa mora posredovati zgoraj navedene informacije in podatke izbrisati, ko jih ne potrebuje več.

PRAVICA DOSTOPA DO VAŠIH PODATKOV

Imate pravico, da zahtevate brezplačen dostop do svojih osebnih podatkov, ki jih organizacija hrani v zvezi z vami, in pridobite kopijo v dostopnem formatu.

Aplikacije od vas zahtevajo preveč informacij?

Kupili ste merilnik fizične dejavnosti in se naročili na zdravstveno aplikacijo, ki spremlja vašo dejavnost. Od ponudnika aplikacije lahko zahtevate vse informacije, ki jih obdeluje v zvezi z vami. Te vključujejo vse podatke za naročilo (na primer vaše ime in kontaktne podatke, kadar so potrebni) in vse informacije, ki jih je zbral o vas z merilnikom (na primer srčni utrip, zmogljivost itd.).

Želite vedeti, katere informacije o vas hrani e-trgovina?

Pri spletnem prodajalcu ste kupili blago. Od podjetja lahko zahtevate, da vam posreduje vaše osebne podatke, ki jih hrani, vključno z vašim imenom in kontaktnimi podatki, podatki o kreditni kartici ter datumi in vrstami opravljenih nakupov.

PRAVICA DO UGOVORA

Če organizacija obdeluje vaše osebne podatke, imate pravico do ugovora. Vendar lahko v nekaterih okoliščinah prevlada javni interes. To lahko na primer velja za znanstvene ali zgodovinske raziskave.

Pravico do ugovora imate tudi pri vsakem neposrednem trženju.

Imate dovolj oglasov?

Na spletu ste kupili dve vstopnici za koncert vaše priljubljene glasbene skupine. Po nakupu vas zasujejo z oglasi za koncerte in dogodke, ki vas ne zanimajo. Spletnega prodajalca vstopnic obvestite, da ne želite prejemati dodatnih oglasnih sporočil. Podjetje mora prenehati obdelovati vaše podatke za namene neposrednega trženja in kmalu za tem bi morali prenehati prejemati njihovo elektronsko pošto. Tega vam ne smejo zaračunati.

PRAVICA DO POPRAVKA VAŠIH PODATKOV

Napake v vaših osebnih podatkih lahko močno vplivajo na vaše življenje, zlasti kadar prosite za posojilo, sklepate zavarovanje in podobno.

Če menite, da vaši osebni podatki, ki jih hrani organizacija, morda niso pravilni, popolni ali točni, lahko od te organizacije zahtevate, da jih popravi. To je treba storiti brez nepotrebnega odlašanja.

Vam nepravilni podatki povzročajo škodo?

Radi bi sklenili novo zavarovanje, vendar ste opazili, da vas zavarovalnica napačno obravnava kot kadirca in zato povečuje znesek vašega življenjskega zavarovanja. Imate pravico, da z zavarovalnico navežete stik in zahtevate, da ta podatek popravi.

PRAVICA DO IZBRISA PODATKOV IN PRAVICA DO POZABE

Če ste za obdelavo svojih podatkov dali privolitev, lahko od organizacije zahtevate, da preneha z obdelavo, tako da privolitev prekličete. Organizacija mora to storiti, če nima nobene druge pravne podlage za obdelavo vaših podatkov. Postopek dajanja in preklica privolitve mora biti enostaven.

Če vaši podatki več niso potrebni ali če se obdelujejo nezakonito, lahko zahtevate, da se izbrišejo. A varovati je treba tudi druge pravice EU, kot je svoboda izražanja. Sporne izjave javnih osebnosti tako morda ne bodo avtomatsko izbrisane, če njihova ohranitev na spletu najboljše služi javnem interesu.

Organizacije morajo na zahtevo izbrisati osebne podatke, zbrane o otroku, ki jih obdelujejo prek aplikacij ali spletne strani.

Rezultati iskanja so nebitveni?

Ko vpišete svoje ime v spletni brskalnik, se med rezultati prikažejo povezave do starega časopisnega članka o dolgu, ki ste ga že zdavnaj plačali. Če niste javna osebnost in vaš interes, da se članek odstrani, prevlada nad splošnim javnim interesom dostopa do informacij, potem mora brskalnik te povezave izbrisati.

PRAVICA, DA ODLOČATE V PRIMERU AVTOMATIZIRANIH ODLOČITEV

Nekatere organizacije, kot so banke, davčni uradi in bolnišnice, uporabljajo algoritme za sprejemanje odločitev v zvezi z vami na podlagi vaših osebnih podatkov. Za njih je tak postopek učinkovit, vendar ni vedno pregleden, tako sprejete odločitve pa lahko vplivajo na vas v pravnem smislu ali imajo kak drug vpliv na vaše življenje. V teh primerih so:

- vas organizacije dolžne seznaniti s tem, ali je njihova odločitev avtomatizirana,
- vam organizacije dolžne zagotoviti pravico, da avtomatizirano odločitev preuči oseba,
- vam organizacije dolžne omogočiti, da avtomatizirani pravici ugovarjate.

Avtomatizirane odločitve so dovoljene v nekaterih okoliščinah, na primer, kadar to omogoča določen zakon.

Ste zaprosili za posojilo?

Prek spletne banke ste zaprosili za posojilo. Od vas se zahteva, da vpišete svoje podatke, algoritem banke pa vam pove, ali vam bo banka posojilo odobrila in kakšna bo predvidena obrestna mera. Obvestiti vas mora o vaši pravici, da lahko: izrazite svoje mnenje, ugovarjate odločitvi in zaprosite, da v postopku preučitve odločitve na podlagi algoritma sodeluje oseba.

PRAVICA DO PRENOSA VAŠIH PODATKOV

Če podjetje uporablja vaše podatke na podlagi vaše privolitve ali podpisa pogodbe, lahko zahtevate, da vam te podatke vrne ali jih prenese v drugo podjetje, pri katerem želite uporabljati storitve: to je pravica do „prenosljivosti podatkov“. Prvotni izvajalec storitve, na primer podjetje, ki upravlja družbeni medij, banka ali celo izvajalec zdravstvenega varstva mora prenesti podatke k novemu izvajalcu. Prenos podatkov bi vam moral olajšati dostop do drugih trgov in izvajalcev storitev ter omogočiti večjo izbiro.

Ste našli cenejšega dobavitelja?

Našli ste cenejšega dobavitelja električne energije. Od sedanjega dobavitelja lahko zahtevate, da prenese vaše podatke neposredno k novemu dobavitelju, če je to tehnično izvedljivo. Vsekakor pa vam mora vrniti podatke v splošno uporabljani, strojno berljivi obliki, da jih je mogoče uporabiti v drugih sistemih.

📍 IZGUBLJENI ALI UKRADENI PODATKI?

Predpisi vam zagotavljajo varnost. Organizacija, ki hrani vaše podatke, mora v primeru tveganja kršitve varstva podatkov o tem obvestiti nacionalni organ za varstvo podatkov. Če obstaja veliko tveganje razkritja, mora obvestiti tudi vas osebno.

V vsaki državi EU deluje organ za varstvo podatkov, ki nadzoruje izvajanje zakonodaje EU o varstvu podatkov.

Taksi služba je izgubila vaše podatke?

Prek aplikacije rezervirate taksi. Taksi služba pozneje utрпи veliko kršitev varstva podatkov, pri čemer so bili ukradeni podatki o voznikih in uporabnikih. V tem primeru lahko vložite pritožbo pri organu za varstvo podatkov, ki bo zadevo preiskal.

📍 MENITE, DA SO BILE KRŠENE VAŠE PRAVICE DO VARSTVA PODATKOV?

Obrnete se lahko na organizacijo, ki hrani vaše podatke. Vedno lahko tudi vložite pritožbo pri nacionalnem organu za varstvo podatkov ali zadevo predložite nacionalnemu sodišču. Organi za varstvo podatkov lahko organizacijam naložijo vrsto sankcij, vključno z začasno prekinitvijo ali zaustavitvijo obdelave podatkov ter globo.

Če ste utrpeli škodo, lahko zahtevate odškodnino tako, da sprožite sodni postopek zoper organizacijo ali prosite nevladno organizacijo, ki je dejavna na področju varstva podatkov, da vas zastopa.

Obrnite se na nacionalni organ za varstvo podatkov http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/structure/data-protection-authorities/index_en.htm

Stik z EU

Osebnost

Po vsej Evropski uniji je na stotine informacijskih točk Europe Direct. Naslov najbližje lahko najdete na spletni strani: https://europa.eu/european-union/contact_sl.

Po telefonu ali elektronski pošti

Europe Direct je služba, ki odgovarja na vaša vprašanja o Evropski uniji. Nanjo se lahko obrnete:

- s klicem na brezplačno telefonsko številko: 00 800 6 7 8 9 10 11 (nekateri ponudniki lahko klic zaračunajo),
- s klicem na navadno telefonsko številko: +32 22999696 ali
- po elektronski pošti s spletne strani: https://europa.eu/european-union/contact_sl.

Printed by Bietlot in Belgium

Niti Evropska komisija niti osebe, ki delujejo v njenem imenu, niso odgovorne za uporabo podatkov iz te publikacije.

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2018

© Evropska unija, 2018

Ponovna uporaba je dovoljena z navedbo vira.

Politiko ponovne uporabe dokumentov Evropske komisije ureja Sklep 2011/833/EU (UL L 330, 14.12.2011, str. 39).

PRINT ISBN 978-92-79-77564-2 doi:10.2838/838581 DS-01-18-022-SL-C

PDF ISBN 978-92-79-77575-8 doi:10.2838/654727 DS-01-18-022-SL-N

Predpisi EU o varstvu podatkov vam omogočajo večji nadzor nad osebnimi podatki, kar pomeni, da lahko na spletu z zaupanjem nakupujete ter iščete in izmenjujete informacije. Preverite svoje pravice, prevzemite nadzor.

europa.eu/dataprotection/sl

